GAZETA KRAKOWSKA

Nro 31.

z KRAKOWA dnia 8 PAŹDZIERNIKA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Dzień 5ty bieżącego Miesiąca pamiętnym będzie w rocznikach Uniwersytetu tuteyszego. W niem albowiem obwieszczone Mu zostały, potwierdzone przez Trzy Nayiaśnieysze kray ten proteguiące Dwory, Zasady do przyszłego Statutu maiącego, rzeczony Uniwersytet postawić na stopniu odpowiadaiącym Ich życzeniom.

Tak poważnemu Aktowi odpowiedał przepisany od Senatu Rządzącego Porządek Publicznego w Sali Amphiteatru Szkół Nowodworskich posiedzenia; odbytego w obecności Senatu w całym swoim składzie zebranego, równie iak JJWW. Rezydentów przy Rządzie Wolnego Miasta Krakowa Akkredytowanych, JW. X. Biskupa Krakowskiego iako Kanclerza Uniwersytetu, JW. Józefa Hrabi Załuskiego Pułkownika Flügel Adjutanta Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego, od Nayiaśnieyszych Protektorów do sprawowania obowiązków Kuratora Jeneralnego Instytutów Naukowych powołanego, Zastępcy Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, Trzech Zastępców Konserwatorów tegoż Uniwersytetu, Prezyduiącego w dozorze głównym Szkół początkowych JW. JX. Łancuckiego Archipresbytera Infułata Kościoła Panny Maryi i Scholastyka Katedr: Krakow: Tudzież całego Grona Senatu Akademickiego, Dziekanów, i Professorów tak Uniwersytetu iak Licealnych przy znaczney bardzo aż do natłoku liczbie Widzów.

Gdy obok Tronu ozdobionego Wizerunkami Trzech Nayiaśnieyszych Protektorów, wymienione wyżey Osoby po obu stronach onego mieysca swoie zaięły, zagaił Posiedzenie JW. Hrabia Wodzicki Prezes Senatu Rządzącego krótką Przemową wskazuiącą cel i Ducha wyżey wspomnionych zasad. Mianowanego Kuratora Jeneralnego zainstallował wróżąc Uniwersytetowi przywrócenia dawney świetności, gdy naczele Jego staie Mąż zaszczycony tak Wysokim zaufaniem, łączący w Osobie swoiey obok Rycerskich Naukowe także zalety, i pochodzący z Rodu dobrze Naukom i Literaturze Polskiey zasłużonego, daley Istnienie Wielkiey Rady Uniwersytetu Jagiellońskiego i dozoru głównego Szkół początkowych, tudzież obowiązki Kommissarza Rządowego przy tymże Uniwersytecie w r. 1821 od Senatu postanowionego za ustaiące ogłosił; oświadczaiąc Członkom tych Władz wdzięczność Narodową za gorliwie acz bezpłatnie

przez lat tyle pełnioną tę publiczną posługę, którey skutkiem było, iż przy pomocy Rektora i Professorów młodzież Nasza ustrzeżona została od uchybień, iakie się gdzie indziey wydarzały. A nakoniec wezwał JJWW. Rezydentów, ażeby przed Tronem Monarchów swoich raczyli bydź tłómaczami wdzięczności Senatu, iż przez zaprowadzenie nowego tego rzeczy porządku przyśpieszyli chwilę uchylenia zakazu udawania się młodzieży dawnych Prowincyy Polskich na Nauki do Krakowa.

Nastąpiło potem oświadczenie z strony JW. Hrabi Załuskiego Installowanego Kuratora, chęci odpowiedzenia godnie Wysokiemu zaufaniu, które w Nim Nayiaśnieysi Protektorowie kraiu tego położyli; tudzież dążenia pod kierunkiem Rządu kraiowego, i przy pomocy Mężów Grono Uniwersytetu składaiących do wskazanego w ogłaszaiących się Zasadach celu. Gdy zaś W. Girtler Zastępca Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego w zabranym głosie wynurzył imieniem tegóż Uniwersytetu wdzięczność Nayiaśnieyszym Proteguiącym kray Nasz Dworom, za ten nowy dowód Wspaniałey Ich Opieki; oświadczył zupełną nadaiącym się w Ich Imieniu przepisom powolność, i podziękowanie Senatowi Rządzącemu za dodanie Aktowi temu należney powagi i świetności; z polecenia JW. Prezesa odczytanym zostało Postanowienie Senatu Tegóż, ogłaszaiąc wyż namienione Zasady za obowiązuiące, i Posiedzenie ukończono.

Z Petersburga d. 1 Września d. K.
(Z Kuryiera Litewskiego.)

Doniesienia przez Hrabiego Samoiłowa, Jenerał-Adjutanta Jego Cesarskiey Mości, z Georgii przywiezione, nie zawieraią ieszcze dla Rządu potrzebnych wiadomości, dla odkrycia powodu do napadu na ziemię naszą, przez woysko Perskie uczynionego, ani dla oznaczenia natury tego naiazdu. Zdaie się owszem, że coraz z większą pewnością można w tem upatrywać skutek wzruszenia fanatycznego, którego może Szach Perski nie iest w mocy powściągnąć. Z resztą, woyska Sardara Erywańskiego, które granice nasze przeszły, powolnie się tylko posunęły. Z naszey strony, Jenerał Jermołow ściągnął woyska, i tylko połączenia sił oczekiwał, aby mógł rozpocząć działania.

Dokończenie Manifestu Jego Cesarskiey Mości o różnych łaskach, wyiątkach i użeniach.

VIII. Wszystkie skarbowe uzyskania ze służby spadaiące na następców w sprawach, przed wydaniem ninieyszego Manifestu wynikłych, darować.

IX. Opuszczonych w rewizyi, którzy dobrowolnie podanemi zostaną przez obywateli, gromady i różne osoby, odtąd do 1 Lipca 1727 roku przyłączyć do popisu podatków bieżącey połowy roku, nie kładąc za nich pięciuset-rublowey kary pieniężney i nie wymagaiąc żadney za przeszły czas opłaty podatków.

X. Wszystkich podwóynie, albo nad należytość do rewizyi zapisanych, z popisu wykreślić i zaległość na nich, z powyższego zapisania liczącą się, zdiąć, przeznaczaiąc na podanie w tey rzeczy do Izby Skarbowey próśb, termin ostateczny 1go Stycznia 1827 roku.

XI. W skarbowych, starościańskich i arendownych maiątkach, ustanowiony od posiadaczów, którym maiątki te nadane są w posiadanie czasowe, pobór dwurublowey od liczby dusz opłaty za prawo wolnego pędzenia i przedaży wódki, na czas przyszły znieść i zaległość z poboru tego dotąd będą-

cą, z karami pieniężnemi zdiąć. Wyiątek ten rozciągnąć na rzecz czasowych posiadaczów i na te maiątki, które przez nich oddane są za kontraktami w dzierżawę drugim osobom, z obowiązkiem płacenia do skarbu pomienioney opłaty.

XII. Kary pieniężne za nieregularność i zaniedbania w rzeczach służby, odnoszące się do spraw, przed wydaniem tego Manifestu wynikłych, Naymiłościwiey rozkazuiemy zdiąć i darować.

XIII. Oprócz tego Naymiłościwiey daruiemy kary pieniężne i uzyskania, w różnych oddziałach administracyi, nałożone, a dotąd do skarbu nieweszłe, z artykułów następnych:

1) Kary pieniężne i różnego rodzaiu uzyskania, do roku 1826 na ludzi różnego stanu nałożone, stósownie do postanowienia dodatkowego, roku 1824, o giełdach.

2) Uzyskania z mocy Ukazu 23 Maia 1824 roku, za niepodanie przez kupców, handluiących mieszczan i włościan, do poświadczenia xiąg, Ustawą o bankructwach przepisanych.

3) Karę pieniężną, iaka się zebrała do roku 1825 na włościanach obywatelskich, za nieopłacenie w terminie podatków.

4) Karę pieniężną od włościan, mieszczan i dalszych stanów, za niewnoszenie w terminie powinności ziemskich, a z pierwszych co do poboru pieniężnego na magazyny zbożowe do roku 1826 zdiąć; karę pieniężną zaś za niewniesienie powinności ziemskich przez włościan skarbowych, zupełnie znieść.

5) Karę pieniężną, iaka się zgromadziła do roku 1826 na posiadaczach starościńskich i arendownych maiątków za nieopłacenie w terminie pieniędzy kwartowych i arendownych, znieść.

6) Wszystkich wynikłych do 1go Stycznia 1826 roku spraw: 1) Ze wziętych, na leśnych zastawach od wysyłaiących statki i prowadzących przemysł drzewem, rewersów, na opłatę kary pieniężney za spławianie statków, drzewa i wyrobów leśnych bez biletów, albo nie za przepisanemi biletami; 2) o drzewo wysłane przez włościan skarbowych i udziałowych, które to drzewo zamiast własnego użycia, zostało sprzedane albo zamienione; i 3) o lasy skarbowe samowolnie wycięte przez tych włościan na własny ich użytek, a nie na przedaż, zaprzestać, i nałożone w tych sprawach, albo nałożyć wypadaiące kary pieniężne i uzyskania, znieść. Wyiątek ten rozciąga się i do spraw tegoż rodzaiu, wynikłych w wiedzy administracyi Górniczey i Robót solnych.

7) Karę pieniężną co do Kommissyi umorzenia długów, za niewniesienie w terminie kapitału i procentów od długów, liczących się na nabywcach maiątków skarbowych, za które wzięta summa wpływa do Kommissyi umorzenia długów

8) Wyliczoną do roku 1824 karę pieniężną za nierozprowadzenie drzew morwowych w Guberniach: Kaukazkiey, Tauryckiey i osadach Achtubińskich, zdiąć, i na przyszłość uzyskiwanie tey kary pieniężney znieść.

9) Różne kary pieniężne za niewypełnienie przez właścicieli statków i różnych ludzi prawideł, w rzeczach spławu ustanowione, zdiąć.

10) Kary pieniężne od Urzędników wiedzy Dróg Kommunikacyy ustanowione, za niepodanie w terminie naznaczonym rachunków roboczych i pieniężnych, za czas dawnieyszy do roku 1826 zdiąć, ieżeli podług uwagi Zwierzchności przyczyną zwłoki znalezione będzie nie widoczne zaniedbanie, ale

wielość i ważność zatrudnień, alboliteż inne iakiekolwiek, zasługuiące na uwagę okoliczności.

11) Uzyskania, które się zgromadziły w administracyi solney z lat dawnieyszych, po wydaniu zadatków i po ostatecznych rozrachunkach, na należących do stanu mięszczańskiego i włościańskiego dostarczycielach drew, woźnicach i prowadzących statki do roku 1825 darować, wyymuiąc zadatki wydane na rok 1825 i następne lata, i nie stosuiąc tego do kontraktów, ze złożeniem ewikcyy zawartych.

12) Wszystkie uzyskania, nałożone za wydanie bez rozwiązania wyższey Zwierzchności nagród z pozostałości etatowych, albo z summ konfiskacyynych, zdiąć.

13) Uzyskanie akcydensów i różnych kar pieniężnych (oprócz kary albo podwyższonych opłat za taiemne wprowadzenie towarów), liczących się do 1826 r., od różnego stanu ludzi za niezachowanie prawideł, przepisanych ustawami celnemi i późnieyszemi urządzeniami, przy opłacie towarów przywożonych za listami frochtowemi, deklaracyiami, i oświadczeniami, darować.

14) Uzyskanie od dostarczycieli skarbowych w administracyi Dróg Kommunikacyy z dawnieyszych lat do roku 1826 kar pieniężnych, za niewypełnienie przez nich w terminie podług kontraktów zobowiązania się, ieżeli z resztą taka przewłoka nie była połączona ani z uszczerbkiem skarbu, ani z pomieszaniem albo zatrzymaniem biegu samychże robót, zdiąć.

XIV. Z zaległości na różnych osobach i zgromadzeniach pozostałych, następuiące Naymiłościwiey Rozkazuiemy darować, zostawić bez poszukiwania i z rachunków wykreślić:

1) Wszystkie zaległości, liczące się na kupcach z poboru opłaconego przez nich od kapitałów, równie iak i na włościanach, za świadectwa na prawo handlu do roku 1825.

2) Zaległości w uzyskaniu podatków giełdyynych od ludzi rozmaitego stanu, którzy wzięli liwerunki skarbowe i dostawy na summy przewyższaiące prawa ich stanu, za cały przeszły czas, do roku 1825.

3) Zaległości, liczące się na handluiących włościanach, za świadectwa na prawo handlu, wydane im w roku 1822 z opłatą poboru podług dawnieyszych ustanowień, do wydania Ukazu 24 Listopada 1821 r.

5) Zaległości pięćset rublowey kary, za opuszczone podług rewizyi dusze, dotąd odkryte.

5) Z zaległości podwóynych od początku rewizyi podatków, ustanowionych od dusz opuszczonych, uzyskać tylko za cały czas przeszły do roku 1825, iednorazową summę, równą roczney opłacie, iednakich podatków; a za rok 1825 uzyskać od nich równie z innemi, nieopuszczonemi iednakowy podatek; inne zaś wszystkie ztąd zaległości na nich pozostałe darować i zostawić bez uzyskania. Nadto wybornych i starszyznę tego czasu, kiedy nastąpiło opuszczenie albo zataienie przy rewizyi, od rocznego więzienia w domach roboczych uwolnić; a Urzędnikom położone na nich w teyże rzeczy uzyskania darować.

6) Kary pieniężne opłacane przez zgromadzenie żydowskie za opuszczone dusze, które odkryto przed zapadłym Ukazem pod dniem 19 Kwietnia 1817 r. o sprawdzeniu rewizyi, policzyć im za zaległość, lub też za biegące podatki na teyże osnowie, iak postanowieniem Komitetu Ministrów 11 Kwietnia 1825 r. przepisano o opuszczonych, po tym Ukazie podanych.

7) Kahały żydowskie, które doniosły o

opuszczonych do Magistratów, Ratuszów i Sądów Ziemskich do dnia 1 Lipca 1818 r. włącznie, lub które podały do tego terminu uwiadomienia do kantorów pocztowych, uwolnić od kar pieniężnych za uchybienie terminu, które nastąpiło w czasie ich przesyłania do Izb Skarbowych, a zatem zaniechać wszystkich śledzeń o istocie sprawdzeń w tym przedmiocie niższych mieysc Sądowych.

8) Od Kozaków Mało-Rossyyskich i różnych mieszkańców środkowych Guberniy, którzy przeszli do roku 1814 do prowincyy Nowo-Rossyyskich, uzyskiwania podatków, należących od nich za lata zeszłe, z powodu nienależytego pozwolenia dla nich ulgi, zaprzestać, a razem zaniechać czynionych w tym względzie uzyskań i obrachunków.

9) Zaległości za artykuły czyńszowe liczone dotąd na różnych osobach za nieotrzymaniem od nich odezw o nieżyczeniu sobie utrzymywania daley tych artykułów, z których nie miały korzyści, z wyrachowaną karą pieniężną darować, a artykułów tych odtąd za niemi nie liczyć.

10) Takież zaległości z karą nieliczone na włościanach skarbowych, do roku 1826 za oddanie im do uprawy gruntów skarbowych i inne artykuły czyńszowe, dla niewykreślenia ich z czyńszu, zdiąć.

11) Zaległości z poboru opłat od statków spławnych, do roku 1824 będącego, zdiąć.

12) Zaległości dotąd liczone na obywatelach, z postanowionego iednorazowie na 1818 rok poboru po 50 kopieiek od duszy, razem z karą zdiąć.

13) Zaległości z karą w poborze procentów od dochodów właścicielskich, od roku 1820 zniesionym, równie iak kary pieniężne za niepodanie na termin doniesień o tych dochodach, tudzież za inne uchybienia od postanowionych w tym przedmiocie prawideł, zdiąć, i odbywaiących się w tey rzeczy, śledztw zaprzestać.

14) Opłat, niewniesionych dotąd do skarbu przez różne osoby, za nabycie do roku 1825 nieruchomych posiadłości w miastach nie uzyskiwać, a postanowione ukazem Rządzącego Senatu pod dniem 30 Listopada 1817 roku oddawanie pod Sąd za nieprzyznanie w terminie prawami przepisanym aktów na te posiadłości, znieść.

15) Zaległości z dobrowolnych ofiar i składek szlachty i różnych osób, na zebraną w roku 1807 milicyią, a w roku 1812 na uzbroienie, zdiąć.

16) Liczone za zaległość od naborów rekrutskich, prócz ostatniego, należące skarbowi pieniądze składkowe od pomnieyszych właścicieli i wiosek, które nie należały do dawania rekruta w naturze, darować.

17) Wszystkie zaległości pieniędzy rekrutskich z pogranicznych mieszkańców i żydów, prócz dwóch naborów ostatnich, także darować.

18) Wszystkie zaległości poboru za podniesienie do rang, do roku 1825, zdiąć.

19) Uzyskiwania, postanowione i do wypełnienia przepisane do roku 1825, za użycie zamiast herbowego, prostego papieru, i dotąd do kassy niewniesione, zdiąć, nie rozciągaiąc tego na uzyskania, które po tym terminie postanowione, lub potem będą do wypełnienia przepisane, chociażby to było i ze spraw do roku 1825 odnoszących się.

20) Wszystkie zaległości z poborów pocztowych za przesyłkę pakietów, w sprawach prośbowych do roku 1825, darować.

21) Zaległości liczone dotąd na posiadaczach domów w obu stolicach z półprocentowego poboru do Podskarbstwa Państwa należącego, w Moskwie, do roku 1823, a w

Petersburgu do roku 1820, zdiąć i z rachunku wykreślić, razem z naliczonemi za nieopłatę ich karami pieniężnemi.

22) Oznaczone Naywyżey potwierdzonem dnia 11 Września 1823 roku postanowieniem Komitetu Ministrów, uzyskanie 40 rublowey opłaty, od znayduiących się przy giełdzie Petersburgskiey i szpichrzach uczniow, nowicyuszów i chłopców, za prowadzenie tego przemysłu bez ustanowionych świadectw od roku 1814 do 1823, równie iak za 1823 i 1824, ile za wypadaiącą dotychczas opłatę liczy się w zaległości, zdiąć.

23) Zaległości z podatku od zagranicznych rzemieślników z karą pieniężną za nieopłatę w swoim czasie należącą do roku 1825, zdiąć.

24) Od sprowadzonych z rozporządzenia zwierzchności, z zagranicy rzemieślników, którzy osadzeni byli po różnych miastach, zaległości zaciągnionych przy tych osiedleniu pożyczek, zdiąć do 1000 rubli od każdego.

25) Zaległości z ustanowionych pod wiedzą dróg kommunikacyy opłat, na utrzymanie spławnych rozpraw i meklerów, zdiąć.

XV. Z pożyczek skarbowych, w różnych czasach towarzystwom i osobom prywatnym czynionych, Naymiłościwiey Rozkazuiemy ku ulżeniu ich opłaty niektóre rozłożyć na termina; drugie zaś zdiąć na osnowie następuiącey:

1) Z pożyczek, czynionych przez byłą Kommissyią w Moskwie, dla wspomagania obywateli stolicy i Guberníi Moskiewskiey, (prócz włościan) opłatę tych, które pierwiastkowo stanowiły summy kapitalney 2000 rubli i mniey, przyiąć na pozostałe termina, na rachunek Podskarbstwa Państwa.

2) Z pożyczki uczynioney z okoliczności nayścia nieprzyiaciela, włościanom Guberniy Moskiewskiey i Smoleńskiey, z summy dotąd w długu liczącey się, zdiąć i darować część trzecią.

3) Z pożyczki uczynioney z przyczyny zdarzonych nieurodzaiów, zbożem i pieniędzmi dla włościan skarbowych i obywatelskich różnych Guberniy, także mieszkańcom Guberniy Noworossyyskich, darować z pozostałego na nich długu za brane w naturze zboże część trzecią, a za pożyczkę pienieżną część czwartą.

4) Z pożyczek czynionych z okoliczności pożarów, różnym towarzystwom i włościanom rozmaitych Guberniy, pozostałey w długu summy, darować połowę.

5) Wszystkie pożyczki wyżey wyrażone, prócz Moskiewskiey, która iuż na lat 20 rozłożona, wkłada się obowiązek na Ministra Skarbu, po uczynieniu o tem co do rodzaiu i ilości każdey szczegółowego opisania, przedstawić rozłożenie na termina, kładąc od 4 do 10 lat i więcey w miarę sposobów i możności obywateli.

6) Pozostaiące dotąd zaległości z pożyczek czynionych przez Gminy mieyskie i Ratusze na rachunek ćwierć procentowego od kupieckich kapitałów poboru, w czasie należenia iego do miast, razem z liczącemi się od tych długów procentami i z karami pieniężnemi, darować i na dłużnikach nie poszukiwać; z tych zaś pożyczek, które zabezpieczone pretensyiami na skarbie, zdiąć resztę podług rachunku.

7) Zaległości z summ skarbowych i fabrycznych, rozdanych w pożyczce w różnych okolicznościach do roku 1825, maystrom fabryk górniczych, dożywotnim robotnikom i przypisanym włościanom, iako i w części solney skarbowym żupnikom i windarzom, a dotychczas przez nich nieuiszczonych, zdiąć, wyiąwszy zadatki i inne koszta, na rok 1825 i dalsze, czynione.

8) Od wexlów, protestowanych przez byłe kantory potrącaiące, bank handlowy i iego kantory, z których kapitał opłacony, albo uzyskany pozostałe w długu agio i półtoraprocentowe pieniądze zdiąć, a zamiast tych uzyskać same procenta potrącaiące się, do czasu opłaty kapitału.

9) Od tych wexlów, za któremi kapitał wydany z potrącaiących kantorów ieszcze niezupełnie uzyskany, agio i półtoraprocentowe pieniądze, przewyższaiące pozostałą summę kapitalną, także zdiąć i nadal do wypła-

ty kapitału, liczyć same tylko potrącaiące procenta.

10) Z summ wydanych w pożyczce z banku handlowego na zastaw towarów, które później, przez zdarzoną dnia 7 Listopada 1824 roku powódź Petersburgską, uszkodzone dotąd niewykupione zostały; wszystko to, co po wyprzedanu tych towarów niedostawać będzie, darować i zostawić bez uzyskania.

Postanawiaiąc wszystkie wyżey pomienione wyiątki, ulżenia i łaski, z ukontentowaniem idziemy za natchnieniem Naszego serca. Oby one były zakładem nieprzerwaney Naszey o wiernych Naszych poddanych pieczołowitości. Oby się ugruntowało prawo i sprawiedliwość w sądach, porządek i bezinteressowność we władzach mieyskich i ziemskich, swoboda w handlu, spółubieganie się w przemyśle, pracowitość w rolnictwie, dobra wiara i nienaruszenie w zobowiązaniach, nietykalność we własności; a nadewszystko, niech będzie boiaźń Boga i gruntowne oyczyste wychowanie młodzieży zasadą wszystkich nadziei lepszego, pierwszą koniecznością wszystkich stanów.

Skutek tych życzeń w ręku Boskim. Lecz w oddaniu się i zaufaniu Opatrzności, ze stateczną wolą, z niezachwianą uwagą, nie przestaniemy dążyć do stopniowego ich udoskonalenia, i na tem całą Naszę zakładać pociechę, całą nagrodę trudów, cel wszystkich myśli i działań. Oby Naywyższy oznaczył wszystkie dni życia Naszego, dniami szczęścia i sławy kochaney Oyczyzny Naszey! — Dan w Stołecznym Grodzie Moskwie, dwudziestego drugiego dnia miesiąca Sierpnia 1826 r. od Narodzenia Chrystusa, a Panowania Naszego pierwszego.

Na autentyku własną Jego Cesarskiey Mości ręką podpisano tak:

MIKOŁAY.

Z Paryża d. 23 Września.

Przedonegday wchodząc Król na górę Kalwaryi upadł na wschodach, ale na szczęście nieszkodliwie, bo tylko zadrasnął się w kolano i rękę, i mógł ieszcze kwadrans iść piechotą. Gdy Monarcha wchodził do Kościoła, rzuciła mu się do nóg żona skazanego na karę Kassiera domu Rothschilda Raymond i prosiła o ułaskawienie męża swoiego. Król podniósł ią i przyrzekł w łagodnych wyrazach przeyrzeć iey prośbę. Baron Rothschild pierwey ieszcze przedstawił Ministrowi Panią Raymond i prosił go o wstawienie się za iey mężem do J. K. Mci.

Onegday odiechał Delfin do Lunewillu.

P. Canning obsypywany tu iest obiadami. Wczoray miał osobne posłuchanie u J. K. Mci w St. Cloud. Publiczne mieysca odwiedza w prostym ubiorze, lecz sława iego wszędzie mu towarzyszy, i ściąga mnóstwo widzów.

Sławny Poeta Kaźmierz Delavigne powrócił tu z swey do Włoch podróży. Messińskich iego pieśni wyszło w tey chwili trzynaste wydanie.

Przybył tu Biskup Strazburgski (X. Tharin) i od przyszłego miesiąca obeymie obowiązki swoie nauczyciela Xcia Bordeaux.

Obecny tu nasz Konsul w Tiflis, Pan Gamba, wydał ciekawy opis Georgii i okolicznych krain.

Z Lionu nadeszła wiadomość, iż znacznie polepszył się handel iedwabnemi rękodziełami nadchodzi co raz więcey Komissów.

Oyciec Marszałka Ney, blisko 100 lat maiący, umarł teraz w Nancy.

Dziennik Gwiazda umieścił następuiący list P. Eynarda z Genewy pod dniem 12 Września do różnych związków przyiaciół Greków:

"Mam honor donieść Wam, iż w tey chwili odebrałem list od P. Petrini, który napisał we dwa dni po swoim do Nauplii przybyciu. Gdy ten list wielce iest interessuiący, bo zawiera doniesienie o szczęśliwem przybyciu wszystkich przesłanych potrzeb żywności, przeto udzielam Wam z niego nayważnieysze wyimki:

Z Napoli di Romania d. 21 Lipca.

Od onegdaysza znayduie się w Grecyi, i oprócz ładunku Kapitana Lazarini, którego co chwilę oczekuię, 12 wyładowanych żywnością okrętów, które WPan moiemu kierunkowi powierzyłeś, doszły szczęśliwie rąk Greków. Naczelnicy Grecyi mówią, iż utrzymanie swoie winni tylko są wspaniałomyślnem wielkiem i ciągłem zasiłkom cudzoziemców, za które składaią im nayczulsze dzięki. WPana nazwisko i związków za Grekami podawane iest z ust do ust. Naczelnicy i lud iednogłośnie chwalą i błogosławią swoich dobroczyńców, i z naywiększą wdzięcznością powzięli wiadomość, iż znaczne summy przeznaczone są na wykupno nieszczęśliwych Chrześcian z Arta i Prewesy. — P. Petrini wystawia tu czuły obraz

wszelkiego rodzaju nędzy, któta ten nieszczęśliwy kray dotyka. Zle ubrani, źle żywieni, w nędznych chatach lub chlewach mieszkaiący, iużby dawno lud Grecki przestał istnieć, gdyby go naywyższe pomiędzy narodami męztwo, naywyższe poświęcenie się i naywyższa wytrwałość nie ożywiały. — Nie należy sądzić (wyraża P. Petroni) ażeby Grecy ogółem byli nieposłusznemi. Jeżeli zaszły sprzeczki, tedy sami dowodcy byli ich przyczyną, ponieważ kłócili się pomiędzy sobą o władzę, którą lud zawsze uznawał. Dziś atoli mogę WPanu donieść, iż tu nayzupełnieysza zachodzi zgoda, i kłótnie, które od kilku miesięcy przerwały działania woienne, i bieg rządu wstrzymały, zupełnie zniknęły. Widziałem sam, iak cały lud zgromadził się około starego Kolokotroniego i z ciekawością słuchał czytania listów, które WPan do tego Wodza napisałeś. W zgromadzeniu tem znaydowali się Nikitas Turkożerca, Noto Bozzaris, brat Leonidasa tegoż nazwiska, Chizo Zawella, który pod Klissową dla walecznych Missolongczyków chwalebne odniósł zwycięztwo, i Sulioci Jerzy Drako, Fotomara, Genor Danghi, Lambro Veiko, Vlaiopulo, Jerzy Wattino, Jerzy Ciszto, Demetry Makry i sławny Karaiskaki. Wszyscy ci sławni mężowie, zaymuiący iuż w dzieiach mieysca, wyprzedzali się z uwielbieniem waszych dobrodzieystw i waszych ubolewań nad ich losem. Hr. Metaxa, który wszystko dla sprawy oyczyzny poświęcił, tłumaczył mi wymownie każdego słowa. Nigdy nie zapomnę tego uroczystego widoku gdy naywyższy Wódz czytał wyrazy WPana listu, w których nalegasz, aby się do siebie zbliżyli i wzaiemnych uraz zapomnieli iak wszyscy ściskaiąc się, okazywali połączone siły i okrzykami wdzięczność wszystkiem Europeyskim Związkom wyrażali. — Wiadomo WPanu, iż dawniey inaczey o Grekach sądziłem; więcey sprzyiałem ich sprawie, niżeli osobom, lecz to, co widziałem, zniszczyło zupełnie moie uprzedzenie. Obecne członki rządu dozwoliły mi dziś żądaney od onegday z sobą rozmowy. Liczba i ważność przedmiotów, ktoremi ten rząd iest teraz zatrudniony, była przyczyną z późnienia tey rozmowy, w którey oświadczyć chciał wdzięczność wszystkiem Europeyskim Związkom za dobroczynne przykładanie się do sprawy Greków. Gdy podług wszelkiego podobieństwa w poniedziałek (24 Lipca) woyska odciągną, przeto posiedzenie rządu dopiero we wtorek nastąpić może, i na owczas uwiadomię go o nowych przesłać mu się maiących zasiłkach. Zresztą znayduie się Grecyia w krytycznym stanie, a ten stan iest gwałtowny. Z ostatniego moiego listu z Cerigo wyczytałeś WPan, że flotta, ktorey z moiemi ładunkami cudem tylko uszedłem, ku Kandyi płynęła. Dowiedzieliśmy się, iż wzięła z twierdz woyska na okręty i spodziewać się należało, że połączy się z siłą Egipską i działać będzie przeciw Mainie i reszcie Peloponesu. — Teraz wiemy, że część swey siły morskiey obróciła przeciw Samos, że Ateny są zagrożone i że Pułkownik Fabvier, który miał wesprzyć Hydrę, nie będzie mógł tey wyspy bronić. Maina dla oparcia się połączonem siłom nie wystawia iak tylko odwagę swych mieszkańców. Wszystko zagrożone iest niebezpieczeństwem. Kolokotroni odciąga z większą częścią walecznych ludzi dla bronienia Peloponezu; Karaikaki połączy się z obrońcami Attyki, a inni dowódcy udaią się na Hydrę. Flotta znayduie się w gotowości do zasłonienia Samos, i nakoniec słyszeć się daią zwycięzkie pieśni na wzgorzach Sparty, gdzie syn Kolokotroniego w ostatnich dniach zupełne odniósł zwycięztwo nad Arabami. Jeńcy zostali wczoray Wodzowi, gdy u niego obiadowałem, przedstawionemi. Chciano przez to wysłańcowi P. Eynarda okazać nowy wstęp do zwycięztw. Lecz gotuią się nowe klęski i nowe ofiary padać będą. — Przeszlę Wam, Mci Panowie, przyszłą pocztą nowe kopiie listów rządu i różnych Wodzów. — *Dopi.* Z Ukontentowaniem donoszę Wam, iż w tey chwili odebrałem z Ankony doniesienie, że Kapitan Lazarini dnia 25 Lipca przybył do Cerigo i zaraz ztamtąd do Nauplii popłynął. Z inney strony dowiedziałem się, iż ważnieyszy okręt mego wysłania Kapitana Aisterachi, z ładunkiem sucharów, mąki, &c. i 50,000 Fr. gotowizny dla rządu Greckiego i 6000 Fr. dla uszłych z Missolongi walecznych woiowników, dnia 21 Lipca szczęśliwie w Cerigo stanął, zkąd uda się do Nauplii. Jakże słodko dla mnie, Mci Panowie, że Wam mogę donieść, iż wszystkie te liczne ładunki w śród flotty Tureckiey szczęśliwie do Nauplii doszły. Czyliż widocznie, mimo moiey przezorności Opatrzność Boska przy tak wielkich trudnościach, nie wspierała moich zamiarów? Przyymiycie Mci Panowie &c.

I. C. Eynard.

DODATEK DO Nro 81. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 8 PAŹDZIERNIKA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina		Barometr z reduk: na O° 12.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Paźdz:		cali lin:	stopnie	stop:			
god:	7	27 6, 873	+ 3. 2	78	Wschodni Słaby	Pogoda	
	12	„ 6, 413	+12. 5	73	„ Sredni	„	
3.	3	„ 5, 686	+14. 9	68	Pułn: Ws: Sredni	„	
	9	„ 5, 375	+ 7. 6	78	Połud: Ws: Słaby	„	
	7	27 4, 556	+ 4. 0	78	Połud: Ws: Słaby	Pogoda	
4.	12	„ 4, 104	+13. 7	67	Pułn: Ws: Sredni	„	
	3	„ 3, 473	+14. 9	62	„ Ssłaby	„	
	9	„ 3, 359	+ 7. 6	67	Połud: Ws: Słaby	„	
	7	27 3, 201	+ 2. 8	77	Pułn: Ws: Słaby	Pogoda	
5.	12	„ 2, 945	+13. 2	66	Wschodni Sredni	Słońce z Chmur:	
	3	„ 3, 049	+12. 3	70	Pułn: Ws: Słaby	Pochmurno	Deszcz.
	9	„ 3, 568	+ 9. 1	78	Połud: „ „	„	
	7	27 4, 207	+ 6. 8	78	Połud: Ws: Słaby	Słońce z Chmur:	
6.	12	„ 4, 126	+14. 2	70	Wschodni Mocny	„	
	3	„ 3, 967	+15. 3	67	„ Sredni	Pochmurno	
	9	„ 4, 117	+10. 1	75	„ Słaby	„	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

Z Madrytu d. 11 Września.

Dnia 9 b. m. przybył tu nadzwyczayny goniec od granicy Portugalskiey. W godzinę potem zebrała się rada Ministrów, która godzinę trwała. Tegoż dnia Minister Salmon miał długą naradę z Posłem Portugalskim, i wysłano kilka sztafet do San Ildefonso (gdzie Król teraz bawi.)

Hr. Espanna został grandem Hiszpanii

Jenerał inspektor ochotników Królewskich Griialba, upoważniony został do zakupienia 60,000 broni i innych potrzeb dla uzbroienia ochotników; zachodzi tylko pytanie zkąd na to wziąść pieniędzy.

Z Londynu d. 20 Września.

G zeta Goniec zapewnia, iż zdrowie Xcia Jorku po poddaniu się operacyi wypąpowania wody codziennie się polepsza.

Piękne Kanadyyskie czołno i wiele pak osobliwości przywiezione zostały w przeszłym tygodniu z Halifax do Falmutu. P. Keane, dowodca morski na tamecznem stanowisku (który ztamtąd przybył) oddał sam te podarunki Królowi. Czołno umieszczone zostało dla zabawy J. K. Mci na ieziorze w parku Windsorskim.

Przy otworzeniu iednego z grobów w Anglii znaleziono trumnę przed 70 lub więcey lat pogrzebaney osoby zupełnie ieszcze całą, a zwłoki także ieszcze całe leżały grzbietem do góry, iakby żywo pochowanego człowieka.

Ministrom przychylne członki niższey Izby otrzymały okólnik od P. Canninga, z doniesieniem, iż rząd do zebrać się maiącego w d. 14 Listopada r. b. Parlamentu wniesie o dozwolenie wprowadzania zagranicznego zboza.

Gazeta Glob donosi z listu z Stambułu pod d. 21 Sierpnia, że Xiąże Abbas Mirza Następca tronu wszedł w tayne układy przeciw oycu swoiemu, Królowi Perskiemu.

W Mexyku przychodnie z Karoliny i Georgii zaczęli zasadzać bawałnę.

Z Hagi d. 21 Września.

Wczoray ziechał tu N. Krol z letniego zamku z Loo. Xięztwo Ichmość Orani przenieśli mieszkanie swoie z Soesdyk do Tervueren.

Ministrowię i Rada stanu czynią przygotowania do przeniesienia się do Bruxelli, gdzie rozpoczną swoie czynności.

Dnia 18 b. m. przebiegł przez Bruxellę śpieszno goniec Angielski z Moskwy z pismami do Londynu.

Nadeszła tu urzędowa wiadomość, iż rząd Pernambuku zabronił wprowadzania prochu.

W okolicach Greningi nieustała niestety! zaraźliwa gorączka i mimo przedsięwzięte przez rząd środki ciągle wiele ludzi zabiera. W Grewelindze i Dunkierce grassuie także gorączka z tegoletnich upałów, a w Gandawie pokazała się ospa naturalna.

Z Zemlina d. 9 Września.

Rozchodzi się tu wieść, że Basza Widdynu, który przed Reszyd Baszą był Seraskierem działaiącego przeciw Morei woyska, zbuntował się przeciw Porcie i wszystkich Janczarów pod swoie chorągwie powołuie. Wieść ta nie zasługuie iednak na wiarę póki nie potwierdzi się z pewnieyszego źródła.

Z Zante d. 30 Sierpnia.

Ostatni transport potrzeb woiennych dla Greków od Paryzkiego Związku doszedł do mieysca swoiego przeznaczenia. Dnia 5 b. m. Hr. Eugeniusz Harcourt wysiadł w Nauplii na ląd, i nazaiutrz udał się do Miceny dla obeyrzenia grobu Agamemnona i lwiey bramy. Dnia 7 oglądał zamek Palamidi, a dnia 8 udał się na półwysep Metany do główney kwatery Fabvier. Resztą nie rozumie on ięzyka kraiowego.

W Zante zaciągniony i uzbroiony został dla Greków bataliion, nad którym Denis Omarphopulos utrzymał naczelne dowództwo. Drugi takiż bataliion urządzony został pod Pułkownikiem Panas; te i inne woyska udadzą się do Phocis. Oblężenie Cytadeli Aten-

skiey zostało zniesione. Pomiędzy Seraskierem Reszyd i Baszą Negrepontu panuie niezgoda. Kapitani góry Oeta, którzy poddali się na pozór, uchwycili znowu oręż i Basza musiał do Zeituni wrócić. Flotta Turecka po utracie 3 woiennych okrętów i 5 brygów powróciła do Miteleny. W tey chwili dowiaduiemy się także, że Kapitan Tassos zrobił powstanie we wsiach około Olimpu. Gorni mieszkańcy Macedonii poydą zapewne za tym przykładem, ponieważ ukończyły się iuż żniwa, i żyto schowano w niedostępne mieysca. Jenerał Karaiskaki poszedł z 2500 ludzi na wsparcie Jenerała Goury w Atenach.

Od granic Tureckich d. 16 Września.

Woysko Ibrahima Baszy po poniesionych pod Mainą klęskach znacznie zmnieyszone zostało; brakować mu ma wody do picia i sam Basza ma chorować. Eskadra Egipska udała się z Modon do Alexandryi, dla przywiezienia do Grecyi nowych woysk i potrzeb woiennych; z tem wszystkiem nie znaydowało się w Alexandryi iak 1200 żołnierzy morskich, reszta miała dopiero bydź utworzoną z zebranych pod Kairem rekrutów. Skarb Vicekróla w tak złym ma bydź stanie iż z braku pieniędzy wiele nawet bawełny zniszczało w polu. Wehabitscy kapitani podnieśli na nowo rokosz; rząd w Junha nie miał dosyć siły do ich poskromienia. Kurdowie zbuntowali się przeciw Baszy Haleb; pobili go i do układów z sobą zmusili.

Wedle niezawodnych podań w wiośnie 1825 roku ludność w 27 eparchiach półwyspu Morei dochodziła do 700,000 dusz. Dwunasta część gruntowey własności należała do rządu i składała się z lasów, drzew oliwnych warsztatów solnych, rybołowstwa, publicznych łazienek, ogrodów i domów wieyskich. Dochód rządu w r. 1824 w Morei wynosił do 5 mill. franków, oprócz dóbr, iak wyżey narodowych. Połnocna Grecyia podzielona iest na 26 eparchiy i obeymuie 800,000 mieszkańców. W tey części toczyła się nieustannie woyna i rząd nie pobierał z niey iak 2 1/2 mill. franków. Archipelag i reszta części Grecyi nie obeymuią iak 300,000 dusz, nie przynoszą rządowi iak ieden mill. franków i utrzymuią 800 zbroynych statków. A zatem dochod oswobodzoney Grecyi nie wynosił w r. 1824 iak do 8 1/2 mill. franków. Dług publiczny na końcu tegoż roku wynosił 5 mill. piastrów hiszpańskich, czyli 25 mill. franków, ktory w latach pokoiu miał bydź zaspokoiony. P. Blaquiere zapewnia, iż sama sprzedarz plantacyy oliwnych przyniesie przeszło 250 mill. franków.

Z Latakii (w Syryi) d. 21 Lipca.

Anszariotowie (*) są w naywyższym stopniu roziątzonemi i wkrótce zapewne wezmą się do oręża. Ali Basza potrzebował uciętych głów, ażeby mógł Porcie donieść, iż zamek Sajun zbroyną ręką wzięty został, i z tego powodu kazał 15 Anszariotom głowy uciąć. Następny przypadek zrządził pôdobneż zdarzenie: Turek miał nieco gotowizny, ktorą wedle zwyczaiu kraiowego w opasku nosił; lecz niedawno znaleziono go na polu bez opaska zabitego. Bez żadnego wysłuchania porwano 12 Anszariotow, okuto w kaydany i poprowadzono przez miasto z za-

(*) *Anszariotowie, albo raczey Nassairowie, mieszkaiący w gorzystych okolicach Antiochii, Trypolis, Landicenei i Libanu są pokolenia Arabskiego, należą wprawdzie do sekty Mahometa, ale różnią się obrzędami od Islamiamismu i stanowią szczątki Zabeiskiey sekty. Nazwisko ich pochodzi od założyciela w Perskiem mieście urodzonego Nassair.*

grożeniem ukrzyżowania, ktorą karę nieludzki Mustafa Aga Arow przywrocił, i ta pewnie dokonana zostanie, skoro nienastąpi pieniężna opłata. Pod teraźnieyszym rządem żaden z Anszariotow nie został uwolniony. Pospolstwo cieszy się z tego okrucieństwa, ktore Szeyk nazywa w swych naukach czynem religiynem, że może ręce swoie zmaczać we krwi chrześciiańskiey lub Anszariotow. Frankowie (Chrześciianie) nieodważaią się nawet wychodzić z swoich mieszkań, a ieżeli Konsul Francuzki czyni przełożenia, odpowiadaią mu: nie wież to WPan, iż w r. 1824 zamordowaliśmy Baszę naszego Mehemeta. Kapitani uważaią zamek Sajun, iako niezdobyte schronienie, ktory ciągle obwarowywuią. Jest to mieysce ieszcze z czasow Krucyat. Morowego powietrza pokazały się niektore ślady w Antiochii, które doszły z Beilan i Adana, ale miasto nasze iest dotąd wolne od choroby.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 8 b. m. dana będzie wcale nowe historyczne Drama w 4 aktach z prawdziwey historyi Angielskiey ułożone, a z niemieckiego na Polski przetłumaczone: *Dozorca więzienia w Norwich.*

DONIESIENIA.

Komornik Sądowy zawiadomia Szanowną Publiczność, iż dnia 10 b. m. i r. o godzinie 9tey ranney a o 3ciey po południu w Krakowie w Rynku głównym to iest w gmachu Sukiennice sprzedane będą stoły, Komody, obrazy i t. p. sprzęty domowe. Zaś dnia 13 t. m. i roku w Kancelaryi podpisanego pod L. 26 i 27 o go: 9 ranney odbędzie się licytacya rożnych kosztowności i srebra stołowego, a to za gotową monetę. — W Krakowie d. 7 Października 1826.

Jarzyński, Kom. Sąd.

W dniu 10 Października r. b. o godzinie 9tey ranney, w Krakowie przy ulicy Biskupiey w domu pod L. 43 w drodze exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna licytacya na wydzierżawienie dochodów z domu w ulicy Biskupiey przy Krakowie pod L. 43 położonego (prócz izby iedney w której mieszka dłużnik), a to na lat dwa bez przerwy, to iest od 12 Października 1826 r. do podobnegoż dnia i miesiąca w roku 1828, zaś poźniey po odbytey tey licytacyi sprzedane zostaną, szafy, skrzynie, zegar ścienny, stoliki, obrazy &c. Chęć zatym licytować maiących zaopatrzonych w vadium złp. 30, co do dzierżawy domu, podpisany Kómornik na czas i mieysce ozaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 4 Października 1825 roku. *Teodor Jaworski*, Kom: Sąd.

W dniu 17 Października r. b. o godzinie 9tey ranney, w Krakowie w gmachu sukiennice zwanym, z mocy polecenia Wys: Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa i iego okręgu, z dnia 20 Maia 1826 r. do L. 1155 wyszłego, odbędzie się publiczna licytacya, kosztowności po ś. p. Wawrzeńcu Schelle pozostałych, iako to: zegarka złotego z cyferblatem złotym, przy którym łańcuszek złoty z pieczątką kluczykiem z 40 franków sztuki i obrączką złotą, zegarków kameryzowanych złotych, zegarków srebrnych, obrączek złotych z dyksztynami, sygnetów, pieczątek srebrnych &c. Chęć zatym licytować maiących zaopatrzonych w gotowiznę courant monetę, podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza. — W Krakowie dnia 4 Października 1826 roku.

Teodor Jaworski, Kom: Sąd.

Podpisani Sendycy massy upadłey Staroz: Markusa Reisfeld uwiadomiaią publiczność, iż dnia 12tego Października r. b. i w następuiących, od godziny 9tey do 12tey i od 3 do 6 po południu odbywać się będzie w domu pod L. 87 w Każmierzu w sklepie niegdyś Handlowym Markusa Reisfelda licytacya towarów korzennych za gotową zapłatę, na którą wzywaią się pretendenci. — W Krakowie dnia 4 Października 1826 roku.

Andrzey *Borkowski*.
Franciszek *Krompholtz*.

Podaie się do publiczney wiadomości, iż życzący sobie przysposobić węgla kamiennego na zimę mogą takowego nabyć w kopalni Tenczyńskiey każdego czasu po złp. 1 gr. 12 korzec dobrey miary.